

NÁRODOHOSPODÁŘSKÝ OBZOR 3 – 2006 ROČ. VI

Veronika Bachanová

Členství České republiky v EMU – výzva pro české veřejné finance

Summary:

The article is focused on the Czech Republic public finance and fiscal policy analysis. The Czech Republic accession to the EMU brings a challenge to the Czech fiscal policy. Acceptance of Euro as the national currency and common monetary policy instead of national monetary policy means that the national fiscal policy will become the instrument for fighting down asymmetric shocks. Nonetheless, such a function supposes sound public finances and a structurally-balanced and flexible state budget.

Anotace:

Článek se zaměřuje na analýzu fiskální politiky a veřejných financí v České republice. Přístup ČR do EMU s sebou přináší velkou výzvu pro českou fiskální politiku. Přijetí eura jako národní měny a společné monetární politiky namísto národní znamená, že se národní fiskální politika stane nástrojem snižování vlivu asymetrických šoků. Taková funkce nicméně předpokládá dobrý stav veřejných financí a strukturně vyvážený a flexibilní státní rozpočet.

Jiří Blažek

Pohled do historie výuky ekonomických předmětů na právnické fakultě v Brně

Summary:

This article deals with education of economical courses at the Faculty of Law at Masaryk University. The economical courses are not unfailling and listed chronologically; the article is intended to be only a review of formation of professional profiles at this faculty. The history of economical courses taught at the Faculty of Law is very interesting. Also, it is connected with the foundation of Masaryk University and with the name of prof. Karel Engliš, a significant economist, the first Rector of Masaryk University, finance minister in several Czechoslovak governments and the governor of the central bank between the two world wars.

Anotace:

Tuto stať pojmám jako malé zamyšlení nad historií výuky ekonomických disciplín na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. V žádném případě nejde o vyčerpávající, úplný a chronologicky přesný výčet všech ekonomických předmětů, které se kdy v průběhu existence právnické fakulty od jejího vzniku po dnešek vyučovaly. Jde spíše o doplnění pohledu na utváření odborného profilu školy.

Viktória Bobáková, Magdaléna Karchová
Neformální rizikový investiční kapitál

Summary:

SMEs (Small and Medium Size Enterprises) are very dynamic sector in Eastern Europe, but they usually do not have enough sources to finance their own growth opportunities. Sources of SME finance can vary by stage of its development (seed stage, start-up stage, expansion stage, replacement capital). Business angels or informal venture capital play an important role in providing early stage equity capital to SMEs. They also provide businesses with advice and informal and formal mentoring which can make an important contribution to SME development. Even if there are business angels, it is still difficult for SMEs to gain access to smaller amounts of financing. Stimulation of the use of informal capital in order to facilitate access to funds for SME needs a different approach. In order to stimulate the development of the business angels concept for SMEs, the government support is necessary. Public authorities have to help in setting up and contributing a network and in creating a culture of entrepreneurship - to encourage the development of new businesses and to promote investor readiness. This movement towards a more intelligent approach to SME financing promises to unblock many barriers preventing SMEs from fully achieving their growth potential.

Anotace:

Ve východní Evropě jsou malé a střední podniky velice dynamickým sektorem, nemají nicméně dostatek zdrojů, jimiž by mohly financovat příležitosti svého rozvoje. Zdroje financování malých a středních podniků se mohou lišit podle fáze jejich vývoje (založení, počáteční fáze, fáze expanze, nahrazování kapitálu). Důležitou roli ve tvorbě počátečního kmenového kapitálu hraje neformální rizikový kapitál a „obchodní andělé.“ Tyto položky zároveň podnikům poskytují formální a neformální mentoring, jenž může významně přispět k rozvoji malých a středních podniků. I přes přítomnost „obchodních andělů“ je však pro takové podniky poměrně obtížné získat přístup byť i k menším složkám financování. Stimulace využití neformálního kapitálu za účelem přístupu k finančním prostředkům vyžaduje jiný přístup; aby se u malých a středních podniků stimuloval rozvoj konceptu „obchodních andělů,“ je zapotřebí podpory vlády. Ta musí malým a středním podnikům podat pomocnou ruku při jejich zakládání a podpoře, a dále musí podnítit tvorbu podnikatelské kultury, jíž bude stát podněcovat vývoj nových podniků a propagovat ochotu investovat. Tento posun směrem k prozřavějšímu přístupu k financování malých a středních podniků by mohl odstranit mnohé překážky, jež těmto podnikům brání v plném dosažení jejich růstového potenciálu.

Vladimír Hyánek, Markéta Řežuchová
Veřejně-soukromá partnerství – šance nebo hrozba?

Summary:

The article deals with some important problems concerning the process of implementation of PPP. PPP became an integral part of reform of public budgets in the Czech Republic. Public-Private Partnership represents a contractual agreement between a public entity (which can be national, regional or local) and a private sector supplier. Through this agreement, the skills and assets of each sector (public and private) are shared in delivering a service or facility which is taken advantage of by the public. Apart from sharing of resources, each party shares risks and rewards arising from the delivery of the service and/or use of the facility. This article discusses some weak points of introducing PPP and analyzes relevant socio-economical problems.

Anotace:

Článek se zabývá vybranými významnými problémy týkajícími se procesu implementace PPP. PPP se stalo integrální součástí reformy veřejných rozpočtů v ČR a představuje smluvní vztah mezi veřejným subjektem (na úrovni centrální, krajské nebo místní) a subjektem, resp. subjekty sektoru soukromého. Prostřednictvím této smlouvy jsou kombinovány schopnosti a prostředky obou sektorů ve prospěch poskytování veřejných služeb či zařízení. Stejně tak dochází ke sdílení rizik. Autoři diskutují některá slabá místa zavádění PPP a analyzují socio-ekonomické problémy.

Josef Kunc**Historie a současnost průmyslové výroby na Moravě – regionální aspekt ekologického ohrožení krajiny****Summary:**

Industrial production in Moravia has a long history and tradition. Original concentration of manufactural and factory production was based particularly in Moravian/Silesian – Prussian borderland and in Brno and its surroundings. Together with coal mining development and related production (metallurgy and metal works), the Ostrava region experienced intensive development, which was an exception to a certain extent, since the centre of industrial development relocated during the 19th century (thanks to developing railway infrastructure) inland into newly established industrial centres. The most important landscape changes and threat to its ecological stability was caused by a massive concentration of production after 1945. The aim of this article is to present some contemporary aspects of industrial concentration in relation to landscape and natural hazards with respect to historically conditioned industrial locations in Moravian regions.

Anotace:

Průmyslová výroba má na Moravě dlouholetou historii a tradici. Původní koncentrace manufakturní a později tovární výroby se etablovaly zejména v moravsko/slezsko – pruském příhraničí a v Brně a okolí. S rozvojem těžby uhlí a primárně navazujících výrob (zejména hutnické a kovozpracující) zaznamenalo prudký rozvoj průmyslu především Ostravsko, což byla ovšem do určité míry výjimka, protože těžiště průmyslové výroby se v průběhu 19. století přesunulo (také vlivem rozvíjející se železniční dopravy) do vnitrozemí do nově vznikajících průmyslových center. Nejvýznamnější změny v krajině a ohrožení její ekologické stability však přišly až s mohutnou koncentrací výroby po roce 1945. Cílem příspěvku je, v souvislosti s historicky podmíněným rozmístěním průmyslové výroby v moravských regionech, poukázat na některé současné aspekty koncentrace průmyslu v návaznosti na reálná rizika ohrožení krajiny a životního prostředí.

Jan Vlach, Tomáš Kozelský**Náklady práce v ČR****Summary:**

The article deals with the level, structure and basic position of labour costs in reproduction of social-economic conditions in the Czech Republic and in selected EU countries. Total labour costs connect the economic and social spheres, reflect the mechanisms of distributive and redistributive processes, influence the relations between social partners and other social groups and influence the competitiveness of domestic enterprises and the quality of the labour force. Their nominal and real level is in mutual interaction with movement and level of the GDP,

productivity of labour and the price level. On the basis of comparison of ascertained data (with regard to international comparability of the data available from transnational institutions OECD and Eurostat) it aspires to specify the position of Czech enterprises under conditions of integration to the Single European Market, when as a result of price and wages convergence, the competitive advantage of inexpensive work gradually diminishes and the system of formation of labour costs gets under pressure of contradictory tendencies: a gradual loss of the competitive advantage of inexpensive work (result of equalizing of the price level with European market and appreciation of CZK), lack of resources in the social, health and education system, the replacement of work by capital in the process of the restructuring of the business sphere.

Anotace:

Článek pojednává o úrovni, struktuře a základním postavení kategorie nákladů práce v reprodukci sociálně ekonomických podmínek České republiky a vybraných zemí EU. Uplné náklady práce spojují ekonomickou a sociální sférou, odrážejí mechanismy rozdělovacích a přerozdělovacích procesů, působí na vztahy mezi sociálními partnery a dalšími sociálními skupinami, ovlivňují konkurenceschopnost domácích podniků a kvalitu pracovní síly. Jejich nominální i reálná úroveň je ve vzájemné interakci s pohybem a úrovní HDP, produktivitou práce a cenovou hladinou. Na základě porovnání zjištěných údajů (v zájmu mezinárodní srovnatelnosti z dostupných dat nadnárodních institucí OECD a Eurostat) se snaží specifikovat postavení českých podniků v podmínkách integrace do jednotného vnitřního evropského trhu, kdy v důsledku cenové a mzdové konvergence postupně slábne konkurenční výhoda levné práce v ČR, kde je systém utváření nákladů práce pod tlakem rozporných tendencí: postupná ztráta konkurenční výhody levné práce (důsledek vyrovnávání cenových hladin s evropským trhem a apreciacie Kč), nedostatek zdrojů v sociálním, zdravotnickém a vzdělávacím systému, nahrazování práce kapitálem v procesu restrukturalizace podnikatelské sféry.

Milan Sekanina

Obyvatelstvo ČSSR a jeho životní úroveň na počátku období tzv. konzumního socialismu (1971–1975)

Summary:

The positive economic growth of the first half of the 1970s in Czechoslovakia made it possible to implement an extensive program of growth of the population's standard of living. Generous social policy of the state was supposed to neutralise the indifferent silent majority of population and enable the new party leadership to complete political consolidation and to smoothly restore the politics of normalisation after the events of 1968/69.

Anotace:

Pozitivní hospodářský vývoj první poloviny 70. let minulého století v Československu umožnil realizovat rozsáhlý program růstu životní úrovně obyvatelstva. Velkorysá sociální politika státu měla neutralizovat lhostejnou mlčící většinu obyvatelstva a umožnit novému stranickému vedení dokončení politické konsolidace a klidný nástup k normalizaci společnosti po událostech roku 1968/69.